



Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie  
**TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č.172/21**  
V Luxemburgu 6. októbra 2021

Rozsudok vo veci C-35/20  
A (Prekročenie hraníc na rekreačnom plavidle)

**Členský štát môže pod hrozbou sankcií uložiť svojim štátnym príslušníkom povinnosť mať pri sebe platný preukaz totožnosti alebo cestovný pas, ak cestujú do iného členského štátu, nezávisle od použitého dopravného prostriedku a trasy**

*Hoci právo Únie nebráni tomu, aby uložená sankcia bola trestnej povahy, bráni naopak neprimeraným sankciám, ako je peňažný trest dosahujúci 20 % čistého priemerného mesačného príjmu páchatela*

A, fínsky štátny príslušník uskutočnil v auguste 2015 spiatočnú plavbu medzi Fínskom a Estónskom na palube rekreačného plavidla. Počas tejto plavby prechádzal medzinárodnými vodami nachádzajúcimi sa medzi Fínskom a Estónskom. Hoci bol držiteľom platného fínskeho cestovného pasu, počas tejto plavby ho nemal pri sebe. V dôsledku toho pri kontrole na hraniciach, ktorá bola vykonaná v Helsinkách v čase jeho návratu, A nemohol predložiť tento cestovný pas ani žiadny iný cestovný doklad, jeho totožnosť však bolo možné zistiť na základe jeho vodičského preukazu.

Syyttäjä (prokurátor, Fínsko) začal trestné stíhanie proti A pre menej závažné narušenie hraníc. Podľa fínskej právnej úpravy totiž fínski štátni príslušníci pod hrozbou trestných sankcií musia mať pri sebe platný preukaz totožnosti alebo cestovný pas, keď akýmkoľvek dopravným prostriedkom a akoukoľvek trasou cestujú do iného členského štátu, alebo pri ich vstupe na územie Fínska pri príchode z iného členského štátu.

V prvostupňovom konaní sa konštatovalo, že A sa dopustil narušenia, keď prekročil fínsku hranicu bez toho, aby mal pri sebe cestovný doklad. Nebol mu však uložený žiadny trest z dôvodu, že narušenie bolo menej závažné a že výška peňažného trestu, ktorý by mu mohol byť uložený podľa trestného režimu stanoveného vo fínskom práve, v závislosti od jeho priemerného mesačného príjmu, bola neprimeraná, keďže celková suma uvedeného peňažného trestu dosahovala 95 250 eur.

Keďže odvolaniu podanému prokurátorom proti tomuto rozhodnutiu nebolo vyhovené, prokurátor podal mimoriadny opravný prostriedok na Korkein oikeus (Najvyšší súd, Fínsko). Tento posledný uvedený súd sa následne rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa zlučiteľnosti fínskej právnej úpravy dotknutej v prejednáwanej veci, a najmä režimu trestných sankcií, prostredníctvom ktorého sa prekročenie štátnej hranice bez platného preukazu totožnosti alebo cestovného pasu trestuje peňažným trestom, ktorý môže dosahovať 20 % čistého mesačného príjmu páchatela, s právom občanov Únie na slobodu pohybu stanoveným v článku 21 ZFEÚ<sup>1</sup>.

### Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor vo svojom rozsudku najskôr spresnil podmienky, za ktorých možno uložiť povinnosť mať pri sebe preukaz totožnosti alebo cestovný pas, a to pod hrozbou sankcií, prípadne trestnej povahy, pri cestách do iného členského štátu, než je členský štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom.

<sup>1</sup> Vzhľadom na ustanovenia týkajúce sa prekročenia hraníc stanovené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc).

V tejto súvislosti v prvom rade konštatuje, že slovné spojenie „s platným preukazom totožnosti alebo pasom“ použité v smernici 2004/38<sup>2</sup>, ktoré spresňuje článok 21 ZFEÚ, znamená, že výkon práva štátnych príslušníkov členského štátu cestovať do iného členského štátu podlieha podmienke, že majú pri sebe jeden z týchto dvoch platných dokladov. Táto formalita spojená s voľným pohybom<sup>3</sup> má za cieľ zjednodušiť výkon práva voľne sa pohybovať tým, že sa zabezpečí, aby každá osoba požívajúca toto právo mohla byť ako taká identifikovaná pri prípadnom overovaní. V dôsledku toho členský štát, ktorý svojim štátnym príslušníkom ukladá povinnosť mať pri sebe jeden z uvedených dokladov pri prekročení štátnej hranice počas cesty do iného členského štátu, tým prispieva k dodržiavaniu tejto formálnej náležitosti.

Pokiaľ ide v druhom rade o sankcie, ktoré možno uložiť občanovi Únie, ktorý nedodrží uvedenú formálnu požiadavku, Súdny dvor s odkazom na autonómiu členských štátov v tejto súvislosti spresňuje, že členské štáty môžu stanoviť sankcie, prípadne trestnoprávnej povahy, pod podmienkou, že tieto sankcie rešpektujú najmä zásady proporcionality a zákazu diskriminácie.

Súdny dvor preto dospel k záveru, že **právo občanov Únie na voľný pohyb nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorou členský štát pod hrozbou trestnoprávnych sankcií ukladá svojim štátnym príslušníkom povinnosť mať pri sebe platný preukaz totožnosti alebo cestovný pas, keď cestujú do iného členského štátu**, nezávisle od použitého dopravného prostriedku a trasy. Podmienky týchto sankcií však musia byť v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie, medzi inými so zásadou proporcionality a zákazu diskriminácie.

Súdny dvor okrem toho dospel k rovnakému záveru, pokiaľ ide o požiadavku mať pri sebe preukaz totožnosti alebo cestovný pas pri vstupe štátneho príslušníka členského štátu na územie krajiny pôvodu pri príchode z iného členského štátu. Spresňuje však, že hoci predloženie preukazu totožnosti alebo cestovného pasu možno vyžadovať pri tomto návrate štátneho príslušníka členského štátu na územie krajiny pôvodu, povinnosť mať takýto doklad pri sebe nemôže byť podmienkou práva na vstup.

Napokon Súdny dvor skúmal otázku, či článok 21 ods. 1 ZFEÚ a smernica 2004/38 v spojení so zásadou primeranosti trestu stanoveného Chartou základných práv Európskej únie<sup>4</sup> bránia takému režimu trestných sankcií, aký stanovuje fínske právo v rámci prekročenia štátnej hranice bez platného preukazu totožnosti alebo cestovného pasu.

V tejto súvislosti uvádza, že hoci členské štáty môžu uložiť peňažný trest s cieľom sankcionovať nedodržanie formálnej požiadavky týkajúcej sa výkonu práva priznaného právom Únie, **táto sankcia musí byť primeraná závažnosti porušenia**. Ak však – ako v prejednávanej veci – povinnosť mať pri sebe platný preukaz totožnosti alebo cestovný pas poruší držiteľ práva voľného pohybu, ktorý je držiteľom takéhoto dokladu, ale len opomenul zobrať si tento doklad počas svojej cesty, je narušenie menej závažné. Preto **taká vysoká peňažná sankcia, akou je peňažný trest dosahujúci 20 % čistého priemerného mesačného príjmu páchatel'a, nie je primeraná závažnosti tohto narušenia**.

---

<sup>2</sup> Článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

<sup>3</sup> Odôvodnenie 7 smernice 2004/38.

<sup>4</sup> Článok 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie.

---

**UPOZORNENIE:** Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom

---

*Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.*

*[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.*

*Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499*